

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(70)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawstwa
i Praworządności (7.)
oraz Komisji Polityki Społecznej
i Zdrowia (6.)
w dniu 19 grudnia 2001 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych w czasie debaty plenarnej do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 13)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia Marek Balicki)

Przewodniczący Marek Balicki:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia.

Porządek naszego posiedzenia przewiduje ustosunkowanie się do poprawek zgłoszonych w trakcie debaty. Wszyscy państwo otrzymali zestawienie poprawek. Wspólnie z panem przewodniczącym Jaeschke proponujemy taki tryb pracy: wystąpienie wnioskodawcy, stanowisko przeciwne, stanowisko rządu, głosowanie.

Jeśli jest zgoda na taki tryb, proponuję rozpocząć od wniosku senatorów Chronowskiego, Kurskiej, Janowskiego, Religi, Romaszewskiego i Szafrąca o odrzucenie ustawy.

Czy ktoś z wnioskodawców chciałby zabrać głos, czy też wszystkie racje zostały przedstawione w czasie posiedzenia plenarnego? Rozumiem, że nikt nie chce zabrać głosu.

Proszę panią minister Banach o przedstawienie stanowiska rządu w tej sprawie. Jednocześnie chciałbym serdecznie panią powitać na wspólnym posiedzeniu komisji.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Stanowisko rządu zostało przedłożone w rządowym projekcie ustawy. W takiej, a nie innej, sytuacji rząd optuje za przywróceniem wymiaru urlopu obowiązującego przed rokiem 2000. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.

Możemy zatem przystąpić do głosowania.

Kto jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie ustawy, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciwny wnioskowi?

Kto się wstrzymał od głosu?

9 senatorów głosowało przeciw, 2 za, a więc wniosek został odrzucony, czyli uzyskał negatywną opinię komisji.

Kolejny wniosek dotyczy wprowadzenia poprawek do ustawy.

Poprawka pierwsza, zgłoszona przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności, polega na tym, że w art. 1 w zmianie szóstej do art. 180 §6 wyrazy „jest obowiązana zgłosić” zastępuje się wyrazem „zgłasza”.

Może przedstawiciel Biura Legislacyjnego skomentowałby jednym zdaniem znaczenie tej poprawki. Czy ma ona istotne znaczenie legislacyjne? Proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska:**

W opinii Biura Legislacyjnego poprawka ta nie ma istotnego znaczenia. W moim przekonaniu oba sformułowania oznaczają obowiązek pisemnego zgłoszenia wniosku, tylko że w drugim przypadku retoryka jest łagodniejsza, mniej obligatoryjna.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.

Ponieważ jest to stanowisko komisji, nie będziemy już prosić wnioskodawców o zabranie głosu.

Czy pani minister chciałaby coś powiedzieć?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

To poprawka o charakterze legislacyjnym, jest więc neutralna pod względem finansowym.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję.

A zatem poddaję tę poprawkę pod głosowanie.

Kto jest za przyjęciem poprawki pierwszej, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

9 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, a zatem poprawka uzyskała pozytywną opinię komisji.

Przechodzimy do poprawki drugiej. Została ona zgłoszona wspólnie przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia. Polega na tym, że w art. 1 w zmianie szóstej do art. 180 §6 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „przypadający bezpośrednio po terminie rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego przez pracownicę”.

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Ze względu na precyzujący charakter tej poprawki rząd uważa, że jest ona słuszna i wskazana. W gruncie rzeczy może ona – jeśli zostanie przyjęta – mieć cha-

rakter merytoryczny, czyli dotyczyć wymiaru urlopu, z którego może skorzystać pracownik-ojciec dziecka. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki drugiej, proszę o podniesienie ręki.

Komisje jednogłośnie zaopiniowały tę poprawkę pozytywnie.

Poprawka trzecia, zgłoszona przez senatora Cieślaka, polega na tym, że w art. 1 w zmianie siódmej do art. 180¹ §1 w zdaniu pierwszym kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „nie krócej jednak niż przez okres 7 dni od dnia zgonu dziecka”.

Czy pan senator Cieślak chciałby krótko uzasadnić tę poprawkę?

(*Senator Jerzy Cieślak:* Dziękuję. Jak pan przewodniczący ładnie powiedział, racje zostały przedstawione na posiedzeniu Senatu.)

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chciałby przedstawić stanowisko przeciwne? Nie widzę chętnych.

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Rząd z radością powitał poprawkę senatora Cieślaka. Nasi społeczni partnerzy słusznie wskazywali na to, że przedłożenie rządowe mogłoby oznaczać niemożność skorzystania z siedmiodniowego urlopu macierzyńskiego przez kobietę, której dziecko zmarło tuż przed upływem ośmiu tygodni życia.

Przewodniczący Marek Balicki:

Biuro Legislacyjne, proszę bardzo.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska:**

Jak najbardziej popieramy tę poprawkę. Ruguje ona z ustawy lukę, która dotyczy matek dzieci zmarłych między siódmym a ósmym tygodniem życia. Takie kobiety nie były bowiem objęte nawet tym najkrótszym, siedmiodniowym wymiarem urlopu.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki trzeciej?

Dziękuję bardzo.

Komisje jednogłośnie zaopiniowały poprawkę trzecią pozytywnie.

Poprawka czwarta, zgłoszona wspólnie przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia, polega na tym, że

w art. 1 w zmianie ósmej do art. 183 §1 wyrazy „6 miesięcy” zastępuje się wyrazami „12 miesięcy”.

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Panie Przewodniczący, jest to poprawka o charakterze merytorycznym, w tym sensie, że rodzi skutki budżetowe. Nie jestem upoważniona do zmiany stanowiska rządu w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.
Biuro Legislacyjne?

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska:**

Ja również uważam, że jest to poprawka merytoryczna, a jej uzasadnienie przedstawiają wnioskodawcy.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.
Przystępujemy zatem do głosowania.
Kto jest za przyjęciem poprawki czwartej, proszę o podniesienie ręki.
Dziękuję bardzo.
Komisje jednogłośnie zaopiniowały tę poprawkę pozytywnie.
Przechodzimy do poprawki piątej, również zgłoszonej przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisję Polityki Społecznej i Zdrowia. Polega ona na tym, że w art. 1 w zmianie dziesiątej w lit. b, odnoszącej się do art. 189¹ §3, wyrazy „Przepis art. 183 §3” zastępuje się wyrazami „Przepisy art. 183 §1 i §2”.

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Rząd popiera tę poprawkę. Ma ona charakter legislacyjny.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.
Biuro Legislacyjne? Dziękuję.
Przystępujemy zatem do głosowania.
Kto jest za przyjęciem poprawki piątej?
Kto jest przeciw?
Kto się wstrzymał od głosu?

Poprawka została zaopiniowana pozytywnie, przy 1 głosie wstrzymującym się.

I ostatnia poprawka, która została zgłoszona przez senatora Romaszewskiego. Polega ona na tym, że art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „Do pracownicy będącej w ciąży w dniu wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Pracownica może wystąpić do pracodawcy z wnioskiem o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego w wymiarze i na zasadach obowiązujących od dnia wejścia w życie ustawy”.

Czy pan senator chciałby krótko uzasadnić tę poprawkę? Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Jest to kwestia, powiedziałbym, pewnego komfortu kobiety, czyli kwestia raczej moralna niż praktyczna. Chodzi o to, że kobieta ma już pewne prawo, z którego może zrezygnować, występując z odpowiednim wnioskiem do pracodawcy. Tymczasem sformułowanie zawarte w ustawie wymagało od pracownicy wystąpienia, jeśli chciałaby zrealizować to prawo. Wydaje mi się, że każda kobieta, która będzie miała ochotę zrezygnować z dłuższego urlopu, czyli podporządkować się nowemu sformułowaniu ustawy, może się na to zgodzić, powiadamiając o tym pracodawcę. Ale prawo do dłuższego urlopu już ma, bo taka jest po prostu treść przepisu.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo panu senatorowi.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby wyrazić przeciwne zdanie?

Jeśli nie, prosiłbym panią minister o przedstawienie stanowiska rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Rząd popiera przedłożenie sejmowe, ale z nieco innych względów niż przedstawione przez pana senatora. Otóż proszę zauważyć, że przedłożenie sejmowe umożliwia kobiecie wystąpienie z wnioskiem o przyznanie urlopu macierzyńskiego w dłuższym wymiarze, ale pozostawia pracownikom możliwość wyboru. Obawiam się, że ta możliwość wyboru została przedstawiona przez pana senatora jakby od trochę innej strony, jako zmniejszenie wymiaru urlopu, a nie jego wydłużenie. Jest to więc inny aspekt całej sytuacji, bo według poprawki pana senatora obligatoryjny byłby urlop wydłużony, a fakultatywny, o który się występuje – skrócony. Jest to jakby zmiana filozofii. Ale nie o tym chciałam mówić.

Przedłożenie sejmowe umożliwia kobiecie skorzystanie z wydłużonego wymiaru urlopu, przy czym do tego wydłużonego wymiaru urlopu stosuje się przepisy ustawy zmieniającej kodeks pracy, czyli ustawy nowelizacyjnej. W opinii rządu, a tę opinię podzielił Sejm, nowelizowane przepisy dotyczące urlopu macierzyńskiego są korzystniejsze od obowiązujących dotychczas przepisów. Nie mówię oczywiście o samym wymiarze urlopu, ale o innych przepisach, takich jak możliwość dzielenia tego urlopu. Ta sprawa wygląda inaczej w nowych przepisach. Mam na myśli zwłaszcza możliwość objęcia pracownika-ojca dziecka tymi samymi szczególnymi uprawnieniami w okresie przebywania na urlopie macierzyńskim, z których korzysta kobieta-pracownica na urlopie macierzyńskim. Niestety, jeśli chodzi o możliwość dzielenia urlopu macierzyń-

skiego, po nowelizacji kodeksu pracy w latach 2000 i 2001 nie objęto pracownika-ojca dziecka takimi samymi uprawnieniami, jakie przysługiwały pracownicy-matce przebywającej na urlopie macierzyńskim. Dotyczy to na przykład prawa do urlopu wypoczynkowego tuż po urlopie macierzyńskim, prawa do pełnego wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy w przypadku przywrócenia do pracy i szczególnej ochrony stosunku pracy osób przebywających na urlopie macierzyńskim. Nowelizacja wypełnia te luki w odniesieniu do pracownika-ojca dziecka.

Gdyby przyjąć poprawkę pana senatora, obowiązywałyby dotychczasowe zasady przy wyborze wymiaru urlopu macierzyńskiego, które były mniej korzystne dla pracownika-ojca dziecka. Chciałam więc zwrócić uwagę również na ten aspekt sprawy.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo, Pani Minister.
Biuro Legislacyjne, proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska:**

Niewątpliwie poprawka zgłoszona przez pana senatora Romaszewskiego stwarza lepszą sytuację kobietom, które chcą skorzystać z urlopu macierzyńskiego w większym wymiarze. Poprawka ta likwiduje bowiem obowiązek proszenia pracodawcy o to, by udzielił pracownicy większego urlopu. Niewątpliwie też do tego urlopu w większym wymiarze, który dostawałyby obligatoryjnie na mocy ustawy, byłyby stosowane dotychczasowe przepisy.

Jeśli chodzi o korzyści, to kto odniósłby większe, a kto mniejsze? Mężczyzna byłby w takim wypadku pozbawiony tylko nieznacznych uprawnień przyznawanych mu w tej noweli w związku ze skróceniem urlopu macierzyńskiego, wynikających chociażby z urlopu wypoczynkowego, który pracownik mógłby wziąć bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, a także kilku podobnych uprawnień. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo.. Nie wiem tylko, czy dobrze zrozumiałem. Pracownica może nie tyle prosić, ile złożyć wnioski. Pracodawca nie ma tutaj swobody, bo ustawa nakazuje mu po złożeniu wniosku udzielić urlopu...

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Skróconego urlopu.)

...na zasadach starej ustawy.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska:**

Nie, przepraszam bardzo. Na mocy starej ustawy kobieta ma już to prawo i nie musi składać żadnego wniosku. Tylko w sytuacji, gdy chce skorzystać ze skróconego urlopu, występuje do pracodawcy z wnioskiem o przyznanie go na zasadach, które będą obowiązywały po wejściu w życie tej nowelizacji.

Przewodniczący Marek Balicki:

Proszę o zabranie głosu panią minister, a następnie pana senatora.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jolanta Banach:**

Proszę porównać brzmienie przedłożenia sejmowego z brzmieniem zaproponowanym przez pana senatora. Zgodnie z przedłożeniem sejmowym pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownika. Dlatego pytanie pana przewodniczącego wydaje mi się zasadne, bo nie ma takiego sformułowania w poprawce pana senatora. A więc pozostaje jednak – może niewielki – pewien znak zapytania. Brakuje tej kropki nad i, czyli wyraźnego określenia, czy pracodawca musi uwzględnić wniosek pracownicy. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Balicki:

Skoro ustawodawca to zmienił, to tym bardziej to pytanie pozostaje aktualne, bo był ten obowiązek, a później go nie ma.

Pan senator Romaszewski, proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Jeżeli problem dotyczyłby tylko tego, czy pracodawca ma uwzględnić taki wniosek, to mogę wnieść autopoprawkę. Ale, proszę państwa, sytuacja jest innego rodzaju.

Nie mam żadnej wątpliwości, że rozszerzenie uprawnień mężczyzn do wykorzystywania urlopu jest sensowne. W moim przekonaniu jest to, że tak powiem, działanie perspektywiczne. Musimy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że obecnie urlopy macierzyńskie w ogromnej większości dotyczą kobiet i tak samo będzie przez najbliższe dziewięć miesięcy. Przy obecnej sytuacji na rynku pracy, przy tak dużym bezrobociu, konieczność występowania z wnioskiem o przedłużenie urlopu to jest zawsze stres. Pojawia się dylemat: wystąpić, czy nie wystąpić. A sprawa jest jasna: przysługuje takie prawo i pracodawca musi się z tym pogodzić. Nie ma go o co prosić. Wydaje mi się, że proponowane sformułowanie jest dla kobiety pod tym względem znacznie korzystniejsze, inaczej bowiem pojawią się pytania: wystąpić, czy nie wystąpić, zwolnią, czy nie zwolnią? Taka jest przecież w tej chwili sytuacja.

Przewodniczący Marek Balicki:

Dziękuję bardzo panu senatorowi.

Myślę, że możemy przystąpić do głosowania.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki szóstej, zgłoszonej przez senatora Romaszewskiego, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw, proszę o podniesienie ręki.

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo.

9 senatorów głosowało przeciw, 2 za, a więc poprawka senatora Romaszewskiego została odrzucona przez komisje.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie poprawek do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy.

Dziękuję serdecznie pani minister, paniom i panom senatorom...

(Głos z sali: A sprawozdawca?)

Tak, przepraszam, trzeba jeszcze wyznaczyć sprawozdawcę. Proszę bardzo.

Na sprawozdawcę komisji w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy wyznaczamy panią senator Stradomską. Pani senator wyraziła zgodę, a komisje akceptują tę propozycję.

Proszę jeszcze o chwilę uwagi. Zgodnie z sugestią Biura Legislacyjnego będziemy teraz głosować nad całością ustawy wraz z poprawkami.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem ustawy wraz z poprawkami, proszę o podniesienie ręki.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

1 senator wstrzymał się od głosu i 1 był przeciw, a zatem komisje zaopiniowały tę ustawę pozytywnie.

Sprawozdawcą będzie pani senator Stradomska.

Zamykam wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia.

Proszę członków Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia o pozostanie na sali.

Dziękuję bardzo panu przewodniczącemu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 35)

